

Justin Adams: Rád smazávám rozdíly

Anglický rocker a gambijský trubadúr představí v Česku výborné druhé společné album, které nese název Tell No Lies

TOMÁŠ S. POLÍVKA

Praha/ Kytaristu a producenta Justina Adamse zná naše rockové publikum jako základního člena kapely Roberta Planta, někdejšího zpěváka Led Zeppelin. Znájí ho i příznivci world music, například jako objevitele malijské skupiny Tinariwen. 26. června v rámci pražského festivalu Respect a den předtím v Ústí nad Labem v Česku poprvé zahraje Adams společně s gambijským griotem Juldehem Camarou.

Angličan Justin Adams vyrůstal v Egyptě a Jordánsku, proto „plynně“ ovládá jak západní rock, tak hudbu saharské Afriky a Blízkého východu. První album projektu Adams & Camara nazvané Soul Science (2007) získalo prestižní cenu BBC World Music Radio 3. Nová deska Tell No Lies je ještě lepší než debut.

Dvě alba a turné, to už vypadá spíše na dlouhodobé partnerství než na příležitostnou spolupráci, že?

Ano, doufám. Zdá se, že jsme s Juldehem našli způsob, jak spolupracovat velmi plodně a zároveň jednoduše. Napadá mě spousta muziky, kterou bychom mohli společně vyzkoušet, ať už víc tradiční, nebo naopak radikálně moderní. **Píseň Kele Kele pojednává o problémech volného cestování a emigrace. Měl jste někdy potíže dostat africké muzikanty, které jste objevili, do Evropy? Festivalu Respect, na kterém budete vystupovat, se to bohužel vinou vizových úředníků stalo.**

DUO. Ve spolupráci Justina Adamse a Juldeha Camary neexistují bariéry mezi rockem a pouštním blues. Foto: Real World

Moje žena pracuje pro festival Petera Gabriela WOMAD, a tak bohužel musíme řešit podobné problémy jako Respect. Když se nepovede získat pro muzikanty povolení ke vstupu do Evropy, zraní to jak nás, tak hudebníky.

Umělcům by mělo být dovoleno cestovat svobodně. Píseň ovšem naznačuje i další, větší problémy. Pro Afriku je tragédií, že její nejlepší a nejchopnější mladí lidé emigrují na Západ. A pro Západ to také může znamenat problém.

Ovšem vzhledem k africké chudobě lze snahu emigrovat snadno pochopit. **Mnoho se napsalo o tom, že americké blues pochází z afrických kořenů. Na novém albu ovšem hrajete konkrétní motivy převzaté od Bo Diddleyho či Muddyho Waterse. V těch-**

to případech muselo jít spíše o vaše záměrné „převedení Ameriky zpět do Afriky“ než o rozvíjení afrických základů, je to tak?

Tak dlouho jsem hrál odlišné žánry, až se pro mě stalo druhou přirozeností smazávat rozdíly. Například – zamýšlím

ocitovat kytarovou frázi Muddyho Waterse, ale v momentě, kdy je písnička hotová, zjistím, že jsem se dostal do arabské pouště. Ale ano, samozřejmě jsem citoval staré americké bluesové mistry záměrně. Miluji způsob, jakým je Juldeh interpretuje a přetváří. **Tinariwen jste objevili v Mali na Festival in the Desert. Jak došlo ke spolupráci s Juldehem Camarou a se Salehem Dawsonem Millerem, který s vámi hraje na perkuse?**

Juldeh mi prostě zatelefonoval. Slyšel moji desku Desert Road, inspirovanou hudbou západní Afriky. Hned do telefonu mi zahrál nějaké motivy na ritti (jednostrunné západoafrické housle, pozn. aut.) a byl jsem očarován. (smích) Saleha mi doporučil výborný britský baskytarista Jah Wobble. Už dávno spolu sdílíme zájem o arabskou hudbu, dříve u britských muzikantů dosti vzácný. Jah mě spoustu věcí naučil.

Koncertovali jste i v Juldehově původní domovině, v Gambii?

Zatím bohužel ne a ani soukromě jsem Gambii nenavštívil. Ale mám to v plánu, prostě tam potřebuji jet! **Dají se popsat hlavní rozdíly mezi hraním s Robertem Plantem a s africkými muzikanty?**

Spíš je v tom hodně podobného. Robert dokáže pomoci hudby úžasně komunikovat, je spontánní, plný pozitivní energie, fascinovaný rytmem, svrchovaně odůševnělý. Všechny tyto kvality jsem našel i v dobré africké hudbě.

Sochy Aleše Veselého ozdobily Litomyšl

Litomyšl/ Originální výtvarný projekt – výstava nazvaná Aleš Veselý v prostorách Josefa Pleskota – byla otevřena k zahájení festivalu Smetanova Litomyšl. Expozice, která je pro Veselého zatím nejrozsáhlejší a nejkomplexnější prezentací, má dvě části.

V někdejším pivovaru, zrestaurovaném podle architekta Pleskota, vystavil Aleš Veselý modely a kresby. Z modelů sochař vybral zejména ty, jejichž realizace by vyžadovala mimořádně velké náklady, a to nejen finanční. Sám umělec o nich hovoří jako o modelech utopistických projektů. Oproti druhé části expozice, která je výlučně exteriérová, se tato díla zdají být téměř miniaturami.

Hned v jejich těsné blízkosti, na nádvoří zámku, je několik soch nadměrných parametrů.

Patří do kolekce šestnácti

děl, která Aleš Veselý vystavuje v místech, která pro ně našel Josef Pleskot. Architekt je vtipoval na základě propojených pomyslných os a kulturních vazeb, které skrývá historický duch města. Sochy, vážící několik tun, jsou tak rozptýleny po celé Litomyšli, na Braunerově náměstí, v parku vedle Smetanova domu, ale i na kruhovém objezdu nebo v Klášterních zahradách jinde.

Speciálně pro Smetanovu výtvarnou Litomyšl, která je již popáté významnou součástí tradičního operního festivalu, zhotovil autor deset nových soch, ostatní zastupují jeho starší tvorbu. Instalace v záměckém pivovaru potrvá do konce srpna, mamutí sochy budou odváženy z města postupně. Z nových soch je v Litomyšli například Vstup do Zákona, Ty a Já a ti, kteří už nejsou, Brána vyvráceného

PŘED A ZA. Tak nazval jednu ze svých soch vystavených v Litomyšli Aleš Veselý. Foto: Blanka Frajerová

stromu, Dovnitř a ven a další. Ředitel výtvarné části festivalu Jiří Lammel uvedl, že byla k výstavě vydána vstupenka za

50 korun ve formě mapy, s níž lze projít celé město a samozřejmě výstavu v záměckém pivovaru. (baf)

FEJETON

Krásná paní Borchardtová

HELENA KOVAŘÍKOVÁ

Když přemýšlím, co mě v dětství nejvíc švalo, byl to výrok naší babičky: „Tohle ne. Co by tomu řekli lidi?“ Pronášela ho co chvíli, a ze strachu před míněním místních drben jím věčně tvrdě šlapala do našich nejkrásnějších plánů.

Vzpomněla jsem si na ni, když se v těchto dnech zase ozval respektovaný egyptský vědec Zahi Hawass, a ujistil Němce, že to poprsí starověké královny Nefertiti, co pyšně vystavují v berlínském Novém muzeu, opravdu musí vrátit do Egypta. Protože německý egyptolog Ludwig Borchardt ho v roce 1912 sprostě ukradl a propašoval v bedně jako bezcenný kus sádky. Takhle se Egyptané ozývají už od roku 1923, kdy se socha poprvé objevila v Berlíně jako muzejní exponát.

Kdo neví, že busta Nefertiti je překrásná? Takový člověk asi ne-

existuje, protože ta německá socha prominentní starověké krásky běhá po světě v milionech ko-

Borchardt chtěl na soše údajně jenom testovat pigmenty, které našel v Egyptě. Ale jeden z německých princů ji prý obdivoval jako originál, a tak ho nechal při tom.

pii. Nefertiti jako kamej v prstenku, Nefertiti jako sádrová dekorace do bytu, jako potisk na látkách, Nefertiti jako logo kosmetických salonů... Nejednomu budoucímu egyptologovi se rozhořel v srdci plamen pro vědu poté, co tu chiméru spatřil jako kluk, třeba u tetičky na kávovém servisu.

„Už brzy podáme důkazy, že busta Nefertiti je pravá, že to není žádný zfalšovaný kus sádky,“ prohlásil také nedávno chudák Zahi Hawass, mimochodem generální tajemník egyptské rady pro starožitnosti. A tenkrát mě to o babičce napadlo poprvé. Co když ty důkazy nemá, ale když už se tolik angažoval, musí zachovat tvář, protože „co by tomu řekli lidi?“

Před pár týdny totiž vyšly hned dvě knihy, jejichž autoři tvrdí, že spanilá královna Nefertiti z Berlína, ta Mona Lisa starověkého světa, je vlastně přepůvabná paní Borchardtová. Že ji nevykopal v Amarně uprostřed pouště, ale na Borchardtův příkaz ji vytvořoval sochař Gerhard Marks podle jeho manželky. A že jí tudíž není tři tisíce čtyřicet let, že je pouze stoletá. Pohleďte na ty typické secesní rysy, nabádá švýcarský badatel Henri Stierlin, autor jedné z těch dvou

knih. Všimněte si chybějícího levého oka, tak by starověký sochař mocnou ženu nikdy neznetvořil. A co ta ramena, tesaná vertikálně, což se začalo dělat až v devatenáctém století? A proč ji napřed deset let schovával v obýváku svého sponzora? Borchardt chtěl na soše údajně jenom testovat staré pigmenty, které našel v Egyptě. Ale jeden z německých princů ji prý obdivoval jako originál, a tak ho nechtěl zahanbit a nechal ho při tom. A nechal při tom celý svět. Protože co by tomu řekli lidi?

„Nesmysl,“ rozhořčuje se ředitel Egyptského muzea v Berlíně nad Stierlinovými teoriemi. „Krásná žena a skandál, to je nejlepší reklama pro knihu.“ Cožpak mohou Němci přiznat pochybnosti? Co by tomu řekli lidi?

Kolik asi věcí na světě se dá do pohybu jenom ze strachu z drbů?

UDÁLOSTI V KULTUŘE Sandra Pogodová a Lumír Olšovský si střihnou Song pro dva

Praha/ Divadlo Na Fidlovačce dnes uvede v premiéře inscenaci hudební komedie Song pro dva z dílny Neila Simona, Marvinna Hamlisha a Carole Bayer Sagerové. Poutavý příběh z muzikantského prostředí vypráví o mladé textařce Sonii Walskové, která se přijede představit renomovanému skladateli Vernonu Gerschovi. Ten naštěstí její talent rozpozná a nabídne jí spolupráci. Z úspěšného tvůrčího vztahu se postupně vyvine i vztah milostný, který se však zanedlouho začne komplikovat. Problémem je nejen Soniina chronická nedochvilnost, ale i její přemrštěná péče o předchozího partnera Leona. Hlavní role svezl režisér Juraj Deák Sandra Pogodová a Lumír Olšovskému. (gk)

Poslední rozloučení s Waldemarem Matuškou je dnes na Žofíně

Praha/ Fanoušci Waldemara Matušky dnes mohou dát na pražském Žofíně poslední sbohem svému oblíbenému zpěvákovi. Od 12 hodin až do večera tu bude pro veřejnost vystavena rakev s jeho ostatky. Už během dopoledne se koná neveřejný pietní akt, na němž se s Waldemarem Matuškou rozloučí rodina, přátelé a oficiální hosté, mezi nimiž nebude chybět ani prezident republiky. Waldemar Matuška zemřel 30. května na Floridě ve věku 76 let. Pochován bude na vyšehradském hřbitově v Praze. (kul)

On-line přenos z pohřbu Waldemara Matušky sledujte na www.denik.cz/matuska

NAPOSLED. Po roce 1989 se Waldemar Matuška do Česka vrátil a sporadicky tu i koncertoval – naposledy v roce 2007.

Foto: Deník/Grzegorz Klatka

Bio Oko: Ozvěny festivalu FAMU

Praha/ Výběr studentských prací FAMU: to nabízí během jediné noci 22. června pražské Bio Oko. Přehlídka se uskuteční ve dvou blocích pod názvem Ozvěny Famufestu a představí některé zajímavé práce začínajících filmařů. V jejich čele bude dvacetiminutová Bába režisérky Zuzany Špidlové, nejlepší film Famufestu 2008 i sekce Cinefondation, určené filmovým školám a mladým filmařům na letošním Cannes. Kromě Bábý řešící mezigenerační rozdíly a syrové rodinné vztahy uvidíme černobílý dokument Pokus o duchovní nápravu opraváře Josefa Lavičky v devíti obrazech režiséra Lukáše Kokeše: portrét vesnického alkoholika, člověka na cestě k duševní očistě. (ska)